

Viranhaltijapäätös
Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymä
Ympäristönsuojelu
Vapaudenkatu 8 B (III-kerros)
98100 Kemijärvi

13.7.2021

Y/77/2020

PÄÄTÖS MAA-AINESLAIN 4 §:N MUKAISESTA MAA-AINESTEN OTTAMISLUPAHAKEMUKSESTA, JUNKUANSELKÄ, KEMIJÄRVI

HAKEMUS

Luvan hakija

Hakija: Metsähallitus Metsätalous Oy
Yhteyshenkilö: Jukka Ylisirniö
Osoite: Ounasjoentie 6, 96101 Rovaniemi
Puhelinnumero: 040 480 4265
Sähköposti: jukka.ylisirnio@metsa.fi

Hakemus ja ottamissuunnitelma

Kiinteistötiedot ja ottamisalueen sijainti

Kunta: Kemijärvi
Maanomistaja: Suomen valtio
Kiinteistö ja alue, jota päätös koskee: KEMIJÄRVEN VALTIONMAA V 320-893-14-1
Junkuanselkä

Metsähallitus Metsätalous Oy hakee maa-aineslain mukaista maa-ainesten ottolupaa Kemijärvellä Junkkuanselän kallio- ja moreenialueelle. Suunniteltu ottoalue sijaitsee kiinteistöllä KEMIJÄRVEN VALTIONMAA V 320-893-14-1. Ottamislupaa haetaan kymmenen (10) vuoden ajalle 45.000 m³ ottomäärälle. Suunniteltu otto sisältää moreenin ottoa ja murskausta sekä kallion louhintaa ja murskausta.

TOIMINTA (HAKIJAN ILMOITUKSEN MUKAAN)

1. Hanketiedot

Metsähallitus Metsätalous Oy hakee maa-ainesten ottamislupaa Junkkuanselän Kallio- ja Moreenialue. Hankealue sijaitsee Kemijärven kunnassa. Kemijärven keskustasta noin 34 km lounaaseen, Misin kylästä noin 12 km kaakkoon. Junkkuanselän Kallio- ja Moreenialue on kokonaan valtion omistamalla ja Metsätalous Oy:n hallinnoimalla maalla. Lupaa haetaan uudelle ottamistoiminnalle.

Maa-ainesluvan hakija on Metsähallitus Metsätalous Oy.

Tilan nimi on:

KEMIJÄRVEN VALTIONMAA V 320-893-14-1

Tilan omistaa Suomen valtio

2. Alueen nykytila

Alue on talousmetsäaluetta, kasvillisuusluokka on kuivahko kangas. Alueella on mäntymetsä, humuskerrosta on noin 10 senttimetriä. Paikalla on suoritettu maaperätutkimuksia koekuoppien avulla laadun, määrän, sekä pohjaveden tason selvittämiseksi. Alueelle johtaa jo olemassa oleva metsäautotie. Alue on Tunturi- Lapin maakuntakaavassa merkinnällä M (Maa- ja metsätalousvaltainen alue).

Lähin vesistö on lähde noin 55 m ottoalueesta länteen, lisäksi Yli-Katisko noin 1 km ottoalueesta etelään. Tämä otetaan huomioon jättämällä ottoalueen ja vesistön väliin suojaväyhyke.

3. Luonnonolosuhteet ja maankäyttö

Junkuaselän Kallio- ja Moreenialue sijaitsee Kemijärven kunnasta noin 34 km luonaaseen. Ottoalue sijoittuu Junkuaselän kaakkoispuolelle aivan metsäautotien varteen. Pohjavettä ei ole havaittu maaperätutkimuksissa.

Alueella ei ole Metsähallituksen tietojen mukaan luonto- tai suojelukohteita, joihin ottamistoiminta vaikuttaisi

Lähin asunto tai loma-asunto sijaitsee Matovaarassa kylässä, noin 5,6 km päässä ottoalueesta itään. Lähin yksityispalsta on noin 2,9 km etäisyydellä ottoalueesta kaakkoon. Lähin suojelualue on Herankaira noin 2,5 km päässä ottoalueesta lounaaseen. Alueella ei ole tiedossa rajoituksia tai toimenpidekieltoja, jotka voisivat olla maa-ainesoton esteenä.

4. Suunnitellut ottamistoimenpiteet

Suunniteltu maa-ainesmateriaalin ottaminen on esitetty suunnitelmapiirustuksissa. Suunniteltu ottotaso on + 210.000- 215.000 m N2000 ja ottamissyvyys n. 1-15 m. Maa-aineslupaa haetaan tälle noin 16657 m² alueelle ja 45 000 m³ ottomäärälle 10 vuodeksi. Maa-ainesmateriaali on moreenia ja kalliota.

Suunnittelun pohjana on käytetty Maanmittauslaitoksen maastotietokannan 2m korkeusmalliaineistoa, sekä Trimble R10 GPS:llä tehtyä maastonpintamallia.

Alueen koordinaatit ovat ETRS-TM35FIN koordinaatistossa ja N2000 – korkeusjärjestelmässä. Ottoalueen kulmat on merkitty maastoon puupaaluilla, jotka on merkitty punaisella maalilla, lisäksi maastoon on merkitty kaksi kappaletta kiintopisteitä jotka on myös merkitty punaisella maalilla.

Ottoalueen kulmien koordinaatit ovat:

P1. X=7378689.079	Y=492542.180	Z=209.761
P2. X=7378708.184	Y=492521.453	Z=209.964
P3. X=7378761.252	Y=492565.493	Z=226.340
P4. X=7378750.036	Y=492694.333	Z=235.932
P5. X=7378682.106	Y=492728.800	Z=230.170
P6. X=7378634.691	Y=492666.614	Z=215.372

Ottoalueen kiintopisteiden koordinaatit ovat:

Kp1. X=7378736.446 Y=492504.259 Z=212.046

Kp2. X=7378741.142 Y=492521.036 Z=215.873

Alueen sijainti on esitetty ottosuunnitelman yleiskartassa.

Alueelta saatava materiaali on kallioulouhe ja moreeni, jota tullaan käyttämään alueen metsäautoteiden rakennusmateriaalina ja niiden ylläpitämiseen.

Aluksi ainespuu kerätään ja kuljetetaan pois alueelta, sen jälkeen orgaaniset pintakerrokset poistetaan. Poistetut pintamaat läjitetään perusmaan päälle etenemissuunnassa ja ottotoiminnan edetessä ne kuljetetaan piirustuksissa esitetylle alueelle.

Ottotoiminta tapahtuu kaivamalla moreenimaaperää ja louhimalla kalliota. Ottotoiminta etenee mahdollisimman järjestelmällisesti.

Luonnon moreeni ja jalostamaton louhe voi olla sellaisenaan käyttökelpoista, mutta maamateriaaleja jalostetaan lajittelemalla, murskaamalla tai seulomalla toimintaalueella ottamisen yhteydessä. Mahdollinen moreenin ja louheen varastointi tapahtuu ottoalueen eteläpuolella olevalla varastointialueella. Maamateriaalista isot kivet voidaan jalostaa jatkokäyttöön kuljettamalla ne pois ottamisalueelta tai jättää ne maisemoinnin käyttöön.

5. Turvallisuus- ja liikennejärjestelyt

Ottoalueen kulmat merkitään maastoon paaluilla näkyvästi. Ensimmäisen louhinnan jälkeen ottamisenrajoja pitkin kulkemaan asennetaan metallinen verkkoaita. Pintamaakasoja voidaan sijoittaa ottamiskohdan reunoille suojavalliksi. Materiaalioton lopulliset luiskat tehdään jyrkkyyteen 1:3 tai loivemmat. Ne tehdään lopuksi maisemoinnin yhteydessä porraslouhimalla ja luiskaamalla maa-aineksella, kivillä, sekä pintamailla luonnonmukaisesti. Maa-ainesten oton aikana noudatetaan yleisiä työturvallisuusohjeita- ja määräyksiä.

Materiaalin siirtoja varten käytetään nykyisiä metsätieyhteyksiä. Työaikaiset liikennejärjestelyt toiminta-alueella ja metsäautoteillä tullaan järjestämään turvallisesti ja mahdollisimman jouhevasti.

6. Arvio toiminnan vaikutuksista ympäristöön

Suunniteltu toiminta aiheuttaa muutoksia itse ottamisalueelle, mutta toiminta ei tule näkymään kaukomaisemassa. Ottaminen suoritetaan niin, että vaikutukset luontoon ja maisemakuvaan on mahdollisimman vähäinen ja alue maisemoidaan ottotoiminnan lopuksi. Alueen läheisyydessä ei ole pysyvää asutusta, joka voisi häiriintyä ottotoiminnan vuoksi. Ottoalueen vaikutusalueella ei ole tiedossa olevia suojelualueita. Metsähallituksen tietokantojen mukaan ottamisen toiminta-alueella ei ole tavattu erityisiä suojeltavia kasvi- tai eläinlajeja, joiden elinympäristön säilyminen vaarantuisi ottotoiminnan johdosta.

7. Toimet ympäristövaikutusten vähentämiseksi

Toiminta-alueella noudatetaan valvovan viranomaisen ohjeita ja määräyksiä. Alueen ottotoiminnassa noudatetaan myös Metsähallituksen ohjeistusta alueen käytön osalta. Ottamistoiminta tapahtuu kaivamalla ja luohimalla maamateriaalia.

Hakkuutähteet ja kannot kasataan ottoalueen ulkopuolelle ja joko varastoidaan sinne tai kuljetetaan myöhemmin muualle jatkokäyttöön. Pintamaat kuoritaan ottotoiminnan edetessä pois ja sitä voidaan läjittää ottoalueen reunoille turvavalliksi. Lopuksi se käytetään montun luiskien ja alueen maisemointiin ja kasvualustaksi.

Ottotoiminnassa käytetyt koneet ovat, porakalusto kallion louhimiseksi, kaivinkone rammerointiin, sekä maa-aineksen irroittamiseen ja lastaukseen, pyörökuormaaja materiaalin ottamiseen, siirtämiseen ja lastaamiseen, mobiilimurskauslaitos materiaalin jalostamiseen sekä kuorma-autoja maamateriaalin siirtelyyn ja poiskuljetukseen. Lupa-alueella työskentelevien koneiden kuntoa seurataan niin, että mahdolliset vuodot havaitaan ja korjataan välittömästi. Meluhaitta tulee olemaan normaalia, mutta alueen läheisyydessä ei ole pysyvää asutusta, joka voisi häiriintyä ottotoiminnan vuoksi. Polttoaineita ei varastoida pidempiaikaisesti suunnitellulla toiminta-alueella.

8. Maisemointi ja alueen jälkikäyttö

Maamateriaalin ottamisen jälkeen alue jää metsätaloukseen. Alueen jälkihoitotöinä luiskat muotoillaan kaltevuuteen 1:3 ympäröivän maaston mukaan.

Isoja kiviä voidaan käyttää luiskaamisen lisäksi myös kasoina tai alueina alueen monimuotoisuuden lisäämiseen. Pintamaita käytetään myös muotoiluun ja kasvualustana siten, että lopputuloksena on luonteva ja moni-ilmeinen maasto. Jälkihoitotöitä voidaan tehdä myös vaihteittain ottotoiminnan edetessä.

Jälkihoitona ei kuitenkaan tehdä erillisiä multauksia tai istutuksia, vaan pintamaita pyritään käyttämään kasvualustana. Luonnollinen metsäroskaantumisen, ruohottumisen ja siemennys annetaan tapahtua ajan kanssa. Ympäröivä metsä siementää alueen tehokkaasti. Lopullisesta metsittämisestä vastaa maanomistaja, mikäli alue ei metsity luonnollisesti.

9. Kaivannaisjätteen jätehuolto

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma oli hakemuksen liitteenä.

Hakemuksen täydennys 28.12.2021

-Ottopäivien määrä jää alle 50 päivää koko jaksolle. **Arvioitu kesto 45 päivää koko jakson ajalle.**

-Lähdettä ei kaiveta, eikä sen päälle läjitetä maita, eikä johdeta vesiä. Maa-ainespäikan hakkuu ja paljastuminen ei vaikuta lähteen valaistusolosuhteisiin. **Lähde ei ole täysin luonnontilainen vaan ojituksen muuntama.** Viereinen puusto jää maa-ainespäikan käyttöön otossa suojaamaan valaistusoloja kohteella. Lähde kohde ei myöskään ole metsälätkäkohde, vaan muu huomioitava luontokohde.

Toiminnanaloittamislupaharkintaa varten pyydämme täydentämään hakemusta perustellulla syyllä sekä arviolla aiheutuisiko toiminnan aloittamisesta sellaista seurausta että muutoksenhaku tulisi hyödyttömäksi

-Alkuvaiheessa ottoalueelta kuoritaan ja murskataan moreenia. Tämä ei nähdäksemme aiheuta peruuttamattonta tilaa, koska pinnasta kuorittu moreeni ja kunta, niiltä osin kuin se ei ole murskauskelpoista voidaan tarvittaessa tuoda takaisin maa-ainespaikan ottoalueelle. Kohde saadaan tällöin metsittymään nopeasti luontaisesti ja tarvittaessa viljellään. Louhintaan aletaan vasta pintamaiden kuorinnan ja käytön jälkeen.

ASIAN KÄSITTELY

Asian vireilletulo

Lupahakemus on tullut vireille 20.11.2020 (Y/77/2020).

Asianosainten kuuleminen ja lausuntopyynnöt

Hakemuksen vireillä olosta on kuulutettu Koillis-Lapin ympäristöterveydenhuollon (kunnan ympäristönsuojeluviranomainen) verkkosivuilla 30.12.2020 -30.1.2021. Asiakirjat ovat olleet nähtävillä Kemijärven kaupungin palvelupiste Sortteerissa ja Koillis-Lapin ympäristöterveydenhuollon verkkosivuilla kuulutusaikana.

Hakemuksesta on pyydetty Lapin ELY-keskuksen ja Lapin Maakuntamuseon lausunto.

Muistutukset, mielipiteet ja lausunnot

Hakemuksesta ei ole jätetty muistutuksia tai mielipiteitä.

Lapin ELY-keskus on antanut hakemuksesta seuraavan lausunnon (21.1.2021):

ELY-keskuksen kannanotto:

Lapin ELY-keskus toteaa, että ottoalueen nurkkapisteestä 2 lounaaseen 55 metrin etäisyydelle sijoittuu peruskartan mukaan lähde. Lähteen luonnontilan vaarantaminen on vesilain (587/2011) 2 luvun 11 § mukaan kielletty. Asiakirjan täydennyksessä 28.12.2020 on todettu, että lähde ei ole luonnontilainen, vaan ojituksen muuttama. Ottamisaluetta tulee kuitenkin supistaa siten, että nurkkapiste 2 tulee siirtää vähintään 75 m etäisyydelle lähteestä koillisen suuntaan tai jättää tämä osa-alue murskeen tai pintamaiden läjitysalueeksi. Kyseiseltä alueelta ei poisteta maa-aineksia kuin korkeintaan yhden metrin syvyydeltä.

Lapin ELY-keskus toteaa myös, että ottosuunnitelmassa ei ole esitetty kalliokiviainesten murskaustoiminnan vesipäästöjen laskeutusallasta. Näin ollen toiminnasta vastaavan tulee suunnitella ja toteuttaa tarvittaessa laskeutusallas.

Maa-aineksen ottaminen voidaan Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen käsityksen mukaan toteuttaa niin, että siitä ei aiheudu maa-aineslain 3 §:n mukaisia haittoja. Lupaharkinnassa on kuitenkin otettava huomioon jäljempänä esitetyt asiat.

Pohjaveden pinta ja laatu

Maa-ainesten ottamistoiminta tulee suorittaa niin, ettei pohjaveden pinnan taso muutu, ja ettei siitä aiheudu pohjaveden laadun vaarantamista.

Pintavesien tarkkailu

Ottamisalueen pohja tulee kallistaa siten, että mahdollinen veden virtaus laskeutusaltaaseen voidaan tehdä keskitetysti. Laskeutusaltaasta lähtevien ojien vesiä on tarkkailtava, jotta mahdollinen veden samentuminen ulkopuolella oleviin vesistöihin estettäisiin. Lupaviranomaisille tulee tarvittaessa esittää tarkempi kuvaus vesien johtamisesta.

Ottamistoiminta

Mahdolliset polttoaineiden ja öljytuotteiden varastot, sekä työkoneiden huolto- ja säilytyspaikat tulee suojata tarkoituksenmukaisesti. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Jätteiden, ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua. Myös turvallisuusnäkökohdat tulee ottaa huomioon siten, ettei työaikana ole jyrkkiä luiskia.

Ottamisalueen suojaetäisyydet

Vakiintuneen käytännön ja ympäristöministeriön uuden maa-ainesten ottamisen sääntelyä ja järjestämistä varten tehdyn oppaan 2020:24 "Maa-ainesten kestävä käyttö" suositusten mukaan tulisi jättää seuraavat suojaetäisyydet:

- naapuritilan rajaan; vähintään 10 m
- asuttuun rakennukseen; vähintään 100 m
- maantielle; väh. 50 m tien keskilinjasta

Jälkihoitotoimet

Ottamisalue tulee jälkihoitaa ympäristöministeriön julkaiseman oppaan 2020:24 mukaisesti. Luvassa tulee yksilöidä jälkihoitotoimenpiteet. Jälkihoitotoimia ovat alueen siistiminen, muotoilu ja pintamateriaalin levitys, kasvillisuuden palauttaminen sekä alueelle soveltumattoman käytön estäminen. Jälkihoito on tarkemmin käsitelty oppaan liitteessä nro 7 "Ottamistoiminnan jälkihoito, kunnostus sekä jälkikäyttö." Luiskat tulee muotoilla alueen turvallisuuden ja maisemanhoidon kannalta riittävän loiviksi, kaltevuuteen 1:3 tai loivemmaksi.

Ottamistoiminnan loputtua on pidettävä lopputarkastus. Luvan haltijan on tehtävä maa-ainelain 23 a §:n 1 momentissa tarkoitettun otetun aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus lupaviranomaiselle vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä.

Päätökset asiassa pyydetään lähettämään asiakirjoineen tiedoksi Lapin ELY-keskukseen (MAL 19.3 §). Lupapäätökseen tulisi merkitä luvan viimeinen voimassaolopäivä. **Lupapäätös maa-ainesten ottamisesta tulee viedä myös maa-ainesten ottamisen tietojärjestelmään (NOTTO) Suomi.fi palvelusta löytyvällä sähköisellä ilmoituslomakkeella.**

ELY-keskus muistuttaa lisäksi, että muinaismuistolain mukaisesti kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa kielletty. Muinaismuistolain mukaisen asioiden osalta toimivaltaisena viranomaisena kyseessä olevalla alueella toimii Lapin maakuntamuseo (mikäli kohde on Lapin maakuntamuseon toimialueella). Maa-ainesten ottamis-lupahakemuksesta on pyydettyvä Lapin maakuntamuseon lausunto.

Lapin maakuntamuseo on antanut hakemuksesta kaksi lausuntoa:

Lapin maakuntamuseon lausunto 10.2.2021

Kemijärven kaupungin ympäristöterveysviranomaisen pyytää Lapin maakuntamuseon lausuntoa Metsähallitus Metsätalous Oy:n maa-ainelain mukaisesta maa-ainesten ottoluvasta Kemijärven Junkuanselän kallio- ja moreenialueelle. Kyseessä on uuden ottoalueen avaaminen. Lupa-hakemus liitteineen on ollut nähtävillä verkossa osoitteessa www.savukoski.fi/ymparito-terveyden-huolto/hallinto/kuulutukset/.

Lapin maakuntamuseo lausuu asiasta museolain (314/2019) mukaisena alueellisena vastuumuseona toimialojensa (arkeologia & rakennettu kulttuuriympäristö) osalta.

Suunniteltu ottoalue sijaitsee Kemijärven kaupungin alueella Junkuaselkä -nimisestä kohoumasta noin 2 km kaakkoon ja Yli-Katiskon pohjoisrannasta noin 840 m pohjoiseen noin 1,3 km Rovaniemen ja Kemijärven rajasta itään. Lupaa haetaan noin 16657 m² suuruiselle alalle.

Aluetta on inventoitu vuonna 2014 Kansallisen metsäohjelman yhteydessä, mutta inventoinnin suorittanut arkeologi toteaa inventointiraportissaan (2014) sivulla 1, että johtuen inventoinnin laajasta alasta ja käytetystä ajasta, ei inventointia voida käyttää ainoana lähteenä alueen maankäytön suunnittelussa. Vuoden 2014 inventointi on ainoa arkeologisen kulttuuriperinnön selvitys, joka on kohdistunut alueelle viimeisen kymmenen vuoden aikana.

Ottoalue sijaitsee supra-akvaattisella alueella Ancyclusvaiheen rantakorkeuden tuntumassa. Edellä mainitussa inventointiraportissa (s. 4–5) inventoinnin toteuttanut arkeologi mainitsee, että Ancyclusjärven ranta-alueita tarkastettiin inventoinnin aikana vain satunnaisesti.

Ottoalue sijaitsee aivan Ancyclusjärven rantavaiheen tuntumassa etelään viettävällä rinteellä. Rinne viettää jyrkästi, mutta ottoalueen eteläinpuoleinen reuna on potentiaalinen vanhimman asutusvaiheen kannalta. Alueeseen kohdistunut inventointi vuonna 2014 ei ole riittävä maankäytön suunnittelun kannalta, minkä inventoinnin toteuttanut arkeologi toteaa suoraan. Täten aiotun maanoton vaikutusta arkeologiseen kulttuuriperintöön ei voida tällä hetkellä arvioida ja alue tulee tarkastaa kiinteiden muinaisjäännösten varalta.

Lapin maakuntamuseon arkeologi tekee suunnitellun maanottoalueen maastotarkastuksen kenttäkaudella 2021, minkä jälkeen Lapin maakuntamuseo antaa asiasta tarkastushavaintojen perusteella Kemijärven ympäristöterveysviranomaiselle uuden lausunnon. Arvioitu tarkastuksen aikataulu riippuu tulevan ke-vään ja alkukesän säistä, mutta sen arvioidaan ajoittuvan toukokuun 2021 loppuun tai kesäkuun 2021 alkupuoliskolle.

Lapin maakuntamuseon lausunto 14.6.2021:

Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen pyysi 2.2.2021 Lapin maakuntamuseon lausuntoa Metsähallitus Metsätalous Oy:n maa-ainelain mukaisesta maa-ainesten ottoluvasta Kemijärven Junkuanselän kallio- ja moreenialueelle. Lapin maakuntamuseo antoi asiasta lausunnon 10.2.2021, jossa todettiin seuraavaa:

”Ottoalue sijaitsee supra-akvaattisella alueella Ancyclusvaiheen rantakorkeuden tuntumassa. [Metsähallituksen arkeologin vuoden 2014] inventointiraportissa (s. 4–5) inventoinnin

toteuttanut arkeologi mainitsee, että Ancylusjärven ranta-alueita tarkastettiin inventoinnin aikana vain satunnaisesti.

Ottoalue sijaitsee aivan Ancylusjärven rantavaiheen tuntumassa etelään viettävällä rinteellä. Rinne viettää jyrkästi, mutta ottoalueen eteläinpuoleinen reuna on potentiaalinen vanhimman asutusvaiheen kannalta. Alueeseen kohdistunut inventointi vuonna 2014 ei ole riittävä maankäytön suunnittelun kannalta, minkä inventoinnin toteuttanut arkeologi toteaa suoraan. Täten aiotun maanoton vaikutusta arkeologiseen kulttuuriperintöön ei voida tällä hetkellä arvioida ja alue tulee tarkastaa kiinteiden muinaisjäännösten varalta.”

Em. lausunnon mukaisesti Lapin maakuntamuseon arkeologi tarkasti alueen 9.6.2021. Alue on topografisesti jyrkkäpiirteinen ja maaperältään sekalajitteista, hyvin kivistä, moreenia. Topografisesti alueella heti metsätien pohjoispuolella on tasaisempi alue, mutta täälläkin maaperä on hyvin kivistä. Alue tarkastettiin silmämääräisesti, minkä lisäksi tarkastettiin alueella koneellisen maansiirron aiheuttamia maan rikkoutumia. Näistä ei todettu merkkejä kiinteistä muinaisjäännöksistä tai muista arkeologisista kulttuuriperintökohteista. Topografisesti otolliselle tasanteelle metsätien pohjoispuolella tehtiin kaksi koepistoa, joista ei todettu mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa. Alueen maaperä huomioiden, on epätodennäköistä, että alueella sijaitsee muinaisjäännöksiä.

Lapin maakuntamuseolla ei täten ole maa-ainesten ottolupahakemuksesta huomautettavaa.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Hakijalle on varattu mahdollisuus vastineen antamiseen lausunnoista. Hakija antoi vastineen 8.7.2021.

Vastineet lausuntopyyntöön.

Vastine Lapin ELY-keskuksen lausuntoon: Ottamistoiminta on suunniteltu alueella tapahtuvaksi elokuu-lokakuu välisenä aikana, joten ottotoiminnasta ei ole haittaa mahdolliselle petolinnun pesinnälle. Ottotoiminnasta ei katsota olevan vaikutusta nurkkapisteen 2 läheisyydessä olevalle, ojituksen muuttamalle lähteelle. Lähteen suojaetäisyys (lupahakemuksessa 55 m) katsotaan olevan riittävä kyseisessä kohteessa.

Vastine Lapin Maakuntamuseon lausuntoon: Arkeologin selvityksen myötä, ei lausuttavaa.

RATKAISU JA LUPAMÄÄRÄYKSET

Ratkaisu

Metsähallitus Metsätalous Oy:lle myönnetään maa-aineslain 4 §:n mukainen lupa maa-ainesten ottamiseen tilalle KEMIJÄRVEN VALTIONMAA V RN:o 320-893-14-1 suunnitellulle moreeni- ja kallioalueelle 45 000 m³ ktr ottomäärälle. Lupa myönnetään hakijan esittämän ottamissuunnitelman mukaisesti lukuun ottamatta alueen länsipuolen rajausta oton ulkopuolelle sekä seuraavin lupamääräyksin.

Täytöntöönpanoratkaisu

Lupaa aloittaa muutoksenhausta huolimatta ei myönnetä.

Lupamääräykset

1. Ottamislupa myönnetään yhteensä 45 000 k-m³ kokonaisottomäärälle. Lupa on voimassa kymmenen (10) vuotta tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. **Luvan viimeinen voimassaolopäivä on 19.8.2031.**
2. **Ottoaluetta rajataan hakemuksen mukaisesta siten että ottoalueen kulmat 1 ja 2 poistetaan ja ne korvataan uudella kulmalla "Uusi 1" ETRS-TM35FIN N 7378685 E 492557.** Ottotoiminnan ulkopuolelle rajattua aluetta saa kuitenkin käyttää pintamaiden ja maa-ainesten varastointiin ja kulkureittinä.
3. Ennen ottamistoiminnan aloittamista hakijan on asetettava lupamääräysten suorittamiseksi **5 239,54 €:n suuruisen vakuus** (MAL 12 § ja MAL 21 §). Vakuuden tulee olla voimassa vähintään 1,5 vuotta luvan voimassaoloajan yli, eli 19.2.2033 asti.
4. Ennen toiminnan aloittamista luvan haltijan on pyydettävä valvontaviranomaista suorittamaan aloitustarkastus, jossa tarkistetaan, että lupaehtojen edellyttämät valmistelevat toimenpiteet on tehty.
5. Ottamisalue on merkittävä maastoon riittävän selvästi vahinkojen estämiseksi. Jyrkät rintuudet tulee suojata metallisella verkkoaidalla tai vähintään 1,6 metriä korkealla maavallilla sekä varoituskylteillä. Ottamisalueen reunat tulee merkitä reunapaaluin. Aitojen ja merkintöjen tulee olla riittävän korkeita, jotta ne voi havaita myös talvella maan ollessa lumipeitteinen. Alueelle tulee asentaa korkomerkki. Ottamisalueen merkinnät maastoon tulee olla selvästi näkyviä, kestäviä ja oikein sijoitettuja jotta ne näkyvät koko ottamistoiminnan ajan. Alueen merkitsemiseen ei saa käyttää lippusiimoja.
6. Alueen eteläpuolella kulkevan tien turvallisuudesta tulee huolehtia ottamisen kaikissa vaiheissa. Tienluiskan kaltevuutena saa olla tien puoleisella sivulla enintään 1:3. Ottotoiminnan aikana tielle tulee asettaa maa-ainesten ottotoiminnasta kertovat varoitusmerkit.
7. Alkuperäisen pintakerroksen kangashumus ja sen alapuolella oleva rikastumiskerros tulee kuoria ja varastoida erikseen ottamisalueen reunoille ennen toiminnan aloittamista. Jälkihoidon yhteydessä nämä pintamaat tulee levittää takaisin ottamisalueelle.
8. Luvan mukaista moreenin ja kallioaineksen louhintaa, murskausta, lastausta ja kuljetusta ei saa suorittaa 15.2.-31.7. välisenä aikana. Toiminta-aikarajoituksesta voidaan poiketa luonnonsuojelulain mukaisen viranomaisen, eli ELY-keskuksen hyväksynnällä
9. Pohjaveden päälle on jätettävä kauttaaltaan vähintään yhden (1) metrin suojaava puhdas maakerros. Ottotasoa tulee tarvittaessa nostaa, mikäli pohjavesihavainnot antavat siihen aiheutta.
10. Toiminta on järjestettävä niin, ettei siitä aiheudu maaperän, pohjaveden tai pintavesien pilaantumista.
11. Ottamisalueelle kerääntyvät vedet tulee käsitellä ensisijaisesti pintavalutuksella. Ottamisalueen pohja tulee kallistaa niin, että mahdollinen veden virtaus voidaan suorittaa keskitetysti tarvittaessa rakennettavaan laskeutusaltaaseen. Mikäli laskeutusallasta tarvitaan estämään kiintoaineksen kulkeutuminen, tulee laskeutusaltaasta lähtevien ojien vesiä tarkkailla, silmämääräisesti vesiensuojelurakenteiden jälkeen ja tarvittaessa ryhtyä toimenpiteisiin alapuolisen vesistön samentumisen estämiseksi. Laskeutusaltaasta johdettavien vesien laatua tulee myös tarkkailla murskaus- ja louhinta vuosina syksyllä otettavasta vesinäytteestä. Vesinäytteestä on tutkittava ainakin seuraavat ominaisuudet ja aineiden pitoisuudet: kiintoaine, kokonaistyyppi, ammoniumtyppi ja nitraattityppi, pH, kloridi, sähköjohtavuus, CODMn, rauta, sulfaatti ja arseeni sekä öljyhiilivedyt (C10-C40). Näytteenoton yhteydessä on mitattava virtaama. Vesien johtaminen ei saa aiheuttaa vettymis- tai muuta haittaa alapuoliseen ympäristöön sekä viereisiin kiinteistöihin.
12. Öljyjen ja muiden ympäristölle haitallisten aineiden käsittelyssä on noudatettava erityistä huolellisuutta, jotta maaperä tai pohjavesi ei likaantuisi. Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle

haitallisten kemikaalien varastointi toiminta-aikojen ulkopuolella on kielletty. Autojen ja koneiden huolto ja pesu alueella on kielletty. Myös koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu öljy- tai polttoainepäästöjen vaaraa.

13. Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalle on maa-ainesten ottoalueelle varattava riittävästi imeytymismateriaalia sekä tarvittavaa kalustoa vuotojen leviämisen estämiseksi.
14. Jos öljyä tai muuta pohjaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle ja pelastuslaitokselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen ehkäisemiseksi.
15. Maa-ainesten ottamisen loputtua alue on siistittävä ja sinne pystytetyt rakennelmat purettava. Alueen seinämät tulee loiventaa rinteiksi. Rinteiden muotoiluun voidaan käyttää alueelta poistettuja pintamaita. Rinteiden kaltevuus saa olla enintään 1:3. Alueen pohjalle voidaan muodostaa kumpareita tai harjanteita lisäämään pinnanmuotojen vaihteluita. Pohjan muotoilu tulee tehdä siten että sade- ja sulamisvedet johtuvat pois alueelta. Pintamaat tulee palauttaa alueelle lupamääräyksen nro 7 mukaisesti. Mikäli alue ei metsity luonnollisesti, tulee sinne istuttaa riittävä puusto alueelle tyyppilisiä puulajeja käyttäen.
16. Ottamistoiminnan päättyessä tai luvan umpeutuessa luvan haltijan on pyydettävä valvontaviranomaiselta maa-ainesasetuksen (926/2005) mukaista lopputarkastusta.
17. Mikäli lupa maa-ainesten ottamiseen siirretään toiselle, on siirrosta viipymättä ilmoitettava lupaviranomaiselle. Luvan haltija vastaa lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen.
18. Luvan haltijan tulee tehdä vuosittain maa-aineslain 23 a §:n mukainen otetun aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä.
19. Luvan käsittelystä peritään lupahakemuksen vireille tullessa voimassa olleen mukainen tarkastusmaksu. **Tarkastusmaksu on 1365,35 euroa.** Valvontamaksu peritään vuosittain voimassa olevan taksan mukaisesti.

PERUSTELUT

Luvan myöntämisen edellytykset

Ottamistoiminta tai sen järjestely ei ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Hakija on esittänyt asianmukaisen ottamis- ja maisemointisuunnitelman, joten lupa ottamiseen on myönnettävä. EU:n kaivannaisjätedirektiivi koskee myös maa-aineslain mukaista maa-ainesten ottotoimintaa. Hakija on esittänyt kaivannaisjätesuunnitelman.

Yleiset perustelut

Maa-aineslain 11 §:n mukaan ainesten ottamista koskevaan lupaan on liitettävä määräykset siitä, mitä hakijan on noudatettava hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi, jolleivät sanotut seikat käy ilmi ottamissuunnitelmasta.

ELY-keskuksen antama lausunto on huomioitu lupamääräyksissä nro 2, 5, 8, 9, 11, 12, 14 – 16 ja 18. Lapin Maakuntamuseon lausunnossa ei esitetty lupamääräyksiin vaikuttavia huomioita.

Täytäntöönpanoratkaisun perustelut

Hakija on hakenut lupaa aloittaa ottamistoiminta muutoksenhausta huolimatta. Maa-aineslain 21.2 §:n mukaan lupaviranomainen voi perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että ainesten ottaminen voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan

muuttaminen voi aiheuttaa. Luvanhakija ei ole hakemuksessaan esittänyt perusteltua syytä sille, miksi ottamistoiminta tulisi voida aloittaa ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta.

Lupamääräysten perustelut

Lupamääräys 1

Maa-aineslain 10 §:n mukaan lupa ottamistoimintaan myönnetään määräajaksi, enintään kymmeneksi vuodeksi. Lupa on myönnetty sille määräajalle ja kokonaisottomäärälle, joita hakija on esittänyt.

Lupamääräys 2

Vesilain 2 luvun 11.1 §:n mukaisesti luonnontilaisen lähteen luonnontilan vaarantaminen on kielletty. Määräyksellä rajoitetaan maa-ainesten ottoa lähteen läheltä luonnontilan vaarantamisen estämiseksi. Maa-ainesten otto lähteen läheltä voisi vähentää lähteeseen suotautuvan veden määrää ja siten vaarantaa lähteen luonnontilan.

Lupamääräys 3

Vakuudesta on annettu määräys maa-aineslain 12 §:n ja 21 §:n perusteella. Vakuuden suuruuden laskemiseen käytetään voimassa olevaa taksaa. Vakuuden suuruus lasketaan seuraavalla kaavalla:

Otettava maa-ainesmäärä x **0,035 euroa/m³** + ottoalueen pinta-ala x **0,22 euroa/m²**

Vakuuden käsittelyn periaatteet ovat päätöksen liitteenä.

Lupamääräys 4

Määräys on osa valvontaviranomaisen suorittamaa tarkastusmenettelyä, joka perustuu maa-ainesasetuksen 7 §:ään.

Lupamääräys 5 ja 6

Määräykset on annettu ulkopuolisten turvallisuuden varmistamiseksi ja vahinkojen ja onnettomuuksien ennalta ehkäisemiseksi. Maastossa kulkijoiden ja tien käyttäjien turvallisuudesta tulee huolehtia ottamisen kaikissa vaiheissa.

Lupamääräys 7

Pintamaiden varastoinnista on annettu määräys mahdollisimman hyvän maisemointituloksen turvaamiseksi.

Lupamääräys 8

Toiminta-aikaa on rajattu lupahakemuksen mukaisesta luonnonsuojelulain 39.1 §:n kolmannessa kohdassa kielletyn seurauksen välttämiseksi. Suunniteltu ottoalue on suuren petolinnun pesäreviirialuetta (Petolintujen pesät 2018, Metsähallitus).

Lupamääräys 9

Määräys suojaetäisyydestä pohjaveteen on annettu pohjaveden pilaantumisen tai sen riskin välttämiseksi.

Lupamääräykset 10-11

Hakija ei ole hakemuksessaan esittänyt yksityiskohtaista suunnitelmaa vesien johtamisesta. Vesien johtamisesta ei saa aiheutua alapuolisten vesien samentumista tai muuta vesistön pilaantumista.

Lupamääräykset 12-14

Määräykset öljyjen ja muiden ympäristölle vaarallisten aineiden käsittelystä, häiriötilanteisiin varautumisesta sekä toiminnasta mahdollisten päästöjen yhteydessä on annettu maaperän ja pohjaveden suojelemiseksi ja viranomaisten tiedonsaannin varmistamiseksi. Toimintaa koskee ympäristönsuojelulain 16 §:n mukainen maaperän pilaamiskielto ja 17 §:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto.

Lupamääräys 15

Lupamääräys on annettu alueen maisemoinnin toteuttamiseksi niin, että lopputuloksena muodostuu ympäröivään luontoon ja maisemaan sulautuva kokonaisuus, eikä alueesta aiheudu haittaa tai vaaraa siellä liikkuville.

Lupamääräys 16

Määräys on osa valvontaviranomaisen suorittamaa tarkastusmenettelyä, joka perustuu maa-ainesasetuksen 7 §:ään.

Lupamääräys 17

Lupamääräys on annettu maa-aineslain 13 a §:n perusteella.

Lupamääräys 18

Lupamääräys on annettu maa-aineslain 23 §:n ja maa-ainesasetuksen 9 §:n perusteella.

Lupamääräys 19

Lupamääräys perustuu maa-aineslain 23 §:ään. Maksua määrättäessä sovelletaan voimassa olevaa taksaa. Voimassa olevan maa-ainestaksan mukaisesti Maksu määräytyy otettavaksi esitetyn maa-ainesten kokonaisuuden mukaan seuraavasti: Suunnitelmaa kohti 300 euroa, sekä lisäksi hakemuksessa otettavaksi esitettyä maa-aineksen yksikkötilavuutta kohti 0,019 euroa. Maksuun lisätään asianosaisten kuulemisesta perittävä maksu, 50 euroa/asianosainen, kunnallisesta ilmoituksesta 70 euroa ja lehti-ilmoituksesta 90,35 euroa.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Maa-aineslaki (555/1981) 3, 5 - 6, 10 - 13 a, 23 ja 23 a §

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6-7 ja 16-17

Luonnonsuojelulaki (1096/1996) 39 §

Vesilaki (587/2011) 2 luku 11 §

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (962/2005) 6 -9 §,

Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (379/2008) 4 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätöksen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä. Viimeinen muutoksenhakupäivä on 19.8.2021.

PÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTO JA PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Tämä päätös lähetetään (MAL 19 § 2 mom.)

- Hakijalle

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan (MAL 19 § 1 ja 3 mom)

- Julkisella kuulutuksella viranomaisen verkkosivuilla
- Lapin ELY-keskukselle
- Asian käsittelyn yhteydessä kuulluille asianosaisille

PÄÄTÖKSEN TEKIJÄ:

Ympäristötarkastaja Eero Leppänen

DELEGOINTIPÄÄTÖS:

Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristöterveyslautakunta 25.3.2021 § 25.

Eero Leppänen
Ympäristötarkastaja
12.7.2021 Kemijärvi

LIITTEET

Liite 1 Vakuuksien käsittelyn periaatteet
Liite 2 Valitusosoitus

PELKOSENNIEMEN-SAVUKOSKEN KANSANTERVEYSTYÖN KUNTAYHTYMÄ

Ympäristöterveyslautakunta 26.2.2019 § 14

VAKUUKSIEN KÄSITTELYN PERIAATTEET MAA-AINESLAIN JA YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN MUKAISISSA LUPA-ASIOISSA

Vakuuksien käsittelyn periaatteet

Luvan myöntänyt viranomainen tai sen alaiset viranhaltijat huolehtivat vakuuden vaatimisesta, sen suuruudesta ja erääntyvistä vakuuksista. Pääsääntöisesti vakuus vaaditaan kaikilta maa-aineslain (555/1981) ja ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaisesti ja vain erityisestä syystä vakuus voidaan jättää määräämättä.

Vakuuden muodot

1. Yksilöity pankin tai vakuutuslaitoksen antama omavelkainen takaus

- Pääasiallinen ja suositeltavin vakuuden muoto

- Vakuuden voimassaolo: vakuuden tulee olla voimassa kunnes kaikki luvan ja sen määräysten edellyttämät toimenpiteet on tehty ja lopputarkastuksessa hyväksytty. Vakuuden tulee olla voimassa vähintään kaksitoista (12) kuukautta asetetun luvan voimassaoloajan yli, jona aikana tulee tehdä tarvittavat vaatimukset vakuuden voimassaolon jatkamiseksi tai maksamiseksi kuntayhtymälle.

2. Pankkitalletus

- Käytetään lähinnä pienissä yksityisille henkilöille asetetuissa vakuussummissa

- Lisävaatimukset: Allekirjoitettu ilmoitus talletusten panttaamisesta ja kuittaamattomuustodistus pankilta ennen vakuuden hyväksymistä tai vastaavat ehdot tilisopimukseen.

Maa-aineslain mukaiset vakuudet

Vakuus maa-aineslain 11 §:n nojalla määrättyjen toimenpiteiden suorittamisesta (MAL 12 §). Vakuus maa-ainesten oton aloittamiseksi ennen luvan lainvoimaisuutta (MAL 21 §). Maa-aineslain 21 §:n mukaisena töiden aloitusvakuutena ja 12 §:n mukaisena maisemointivakuutena voi olla sama vakuus. Maa-aineslain mukaisien vakuuksien suuruuden määräytymisen perusteista päätetään maa-ainestaksassa.

Ympäristönsuojelulain mukaiset vakuudet

Jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan vakuus asianmukaisen jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi (YSL 59 §). Vakuus ympäristöluvanvaraisen toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta (YSL 199 §).

Valitusoikeus

Maa-aineslupaa koskevan hallintovalituksen saa tehdä

- 1) asianosainen;
- 2) kunnan jäsen;
- 3) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 4) toiminnan sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 5) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä toiminnan vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen;
- 6) muu asiassa yleistä etua valvova viranomainen.

Valitusviranomainen ja valitusaika

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Isokatu 4, 3 krs, Oulu

Postiosoite: PL 189, 90101 OULU

Sähköposti: pohjois-suomi.hao(at)oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika 30 päivää. **Viimeinen muutoksenhakupäivä on 19.8.2021.**

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, joksi katsotaan seitsemäs päivä siitä, kun päätöstä koskeva kuulutus on julkaistu viranomaisen verkkosivuilla.

Valituskirja

- Valituskirjelmässä on ilmoitettava
- Valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite
- Päätös, johon haetaan muutosta (alkuperäinen tai jäljennös)
- Miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- Muutosvaatimuksen perusteet

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Asiakirjat voi toimittaa myös sähköisesti.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksua 260 €. Tuomioistuinmaksuissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.